

ECOLOGICAL TERMS IN THE CURRENT MASS MEDIA

Alina-Florinela Dănilă

PhD Student, University of Craiova

Abstract: This study aims to highlight the ecological terms that are frequently used in the mass media, the relations created between them, as well as the multiple uses of these terms in various sociolinguistic contexts. The dynamic development of science and technology in the contemporary world has a particular impact on the development and evolution of the terminological systems of languages. Thus, ecological terminology is constantly changing, being subject to the same processes that belong to the common language, such as: synonymy, antonymy, polysemy, homonymy. The ecological terminological system is an open system that allows new terms to be introduced by various means.

Keywords: ecological terminology, concept, onomasiological category, context, use

Introducere

Încă din vremurile apuse, oamenii și-au dat seama de importanța pe care o au condițiile de mediu asupra organismelor, asupra mediului lor de viață. Drept urmare, a apărut și s-a dezvoltat deosebit de rapid ecologia. Termenul de *ecologie* a fost introdus pentru prima dată în anul 1866 de Ernest Haeckel¹ și este definit drept știință care se ocupă cu studiul relațiilor dintre organisme și ambianța lor, la nivel de individ, populație sau comunitate. Acest termen provine din cuvintele grecești *ecos*, însemnând *casă* și *logos*, *cuvânt*, *știință*²; altfel spus, ecologia este știința care studiază casa organismelor, mediul lor de viață. O altă definiție a acestui termen ne este oferită de academicianul Ion Dediu: „Ecologia este o știință sintetică biologică despre interrelațiile dintre organismele vii și mediul lor de existență”³, prezentându-ni-se aici definiția clasică a disciplinei supusă analizei.

În sfera societății românești, ecologia, știința care studiază relațiile dintre formele de viață și mediu, are o istorie de durată mai scurtă și începe cu Grigore Antipa, strălucit elev a lui E. Haeckel. I-au urmat importanți biologi români, care s-au ocupat de cercetările ecologice: Emil Racoviță, în peșteri, Alexandru Borza, Andrei Popovici-Bâznoșanu⁴. Pentru etapa contemporană, sunt demn de menționat ecologii Bogdan Stugren, în domeniul ecologiei generale, Ioan Puia, Viorel Soran, Dan Șchiopu, Bujor Mănescu, în domeniul ecosistemelor agrare⁵. De asemenea, prof. Eugen A. Pora, I. Popescu-Zeletin, Adriana Murgoci, Nicolae Botnariuc au promovat și încurajat studiile de ecologie în universitate.

Scurt istoric

¹ Ernest Haeckel, în lucrarea *Generelle Morphologie der Organismen*.

² <https://dexonline.ro/definitie/ecologie>

³ Dediu, Ion, *Introducere în ecologie*, Chișinău, Editura Phoenix, 2007.

⁴ Cercetările acestora în domeniul științei ecologice au fost continuate de alte nume sonore, dintre care amintim: Radu Codreanu, Nicolae Sălăgeanu, Eugen Botezat, Traian Ștrefureac, Emil Pop, Constantin Motaș.

⁵ Alături de Victor Giurgiu, Nicolae Doniță, Constantin Bândiu, Nicolae Pașcovici, Radu Ichim, în domeniul economiei forestiere, Mihai Băcescu, în domeniul ecologiei marine.

Pe la sfârșitul anilor '60, lumea a început să devină sensibilă la problemele legate de ecologie și conservarea naturii, în principal datorită degradării accentuate a calității mediului înconjurător. Creșterea interesului pentru ecologie a avut efecte semnificative și asupra învățământului. Dacă până atunci ecologia era considerată o ramură a biologiei, ea s-a impus treptat ca disciplină de sine stătătoare. Ecologia include studiul unor fenomene și procese fizice, chimice, biologice, economice și sociale și creează o punte de legătură între științele naturii, științele sociale și cele economice. În anii '60 și '70 ecologia, dar în special latura militantă a acesteia, ecologismul, s-a impus prin protestele sale, prin refuzul de a accepta dezvoltarea economică necontrolată, cu efect negativ asupra mediului înconjurător. În ultimele decenii, ecologia a evoluat spre conceptul de coevoluție între natură și societatea umană.

Ecologia, ca știință, s-a dezvoltat vertiginos în ultimele decenii și începe să atragă atenția unei categorii vaste de cititori din domeniul științelor naturii, cât și al științelor sociale. Problemele majore care frământă omenirea în prezent, referitor la alimentație, creșterea populației umane, poluare, criza energetică, productivitatea ecosistemelor, protecția și amenajarea mediului, crearea de sisteme ecologice pe navele cosmice, reprezintă doar o parte din preocupările societății contemporane, la care ecologia trebuie să-și spună cuvântul. Educarea maselor, în special a tinerei generații în vederea însușirii unei concepții ecologice unitare a devenit tot mai necesar, datorită creșterii influenței omului asupra naturii, prin dezvoltarea fulminantă a tehnicii. În aceste condiții, renumitul profesor de origine americană David Orr, în lucrarea sa *Earth in mind: on education, environment and the human prospect* afirmă că: „Toată educația este, de fapt, educație ecologică”.⁶

Pe măsura creșterii volumului de cunoștințe, în ecologie, a apărut o terminologie nouă, proprie, cât și o terminologie preluată din alte domenii științifice, dar cu implicații ecologice deosebite. În prim plan, se află termenii din domeniul ecologic referitori la biotopuri, biocenoze, populații ecosisteme, biosferă. În planul doi, se află noțiunile referitoare la protecția, amenajarea și ocrotirea mediului. Urmează apoi, în ordinea importanței lor, termenii din domeniul prevenirii și combaterii poluării mediului, tipuri de poluare și poluanți, cauzele degradării ecosistemelor cu reliefarea legislației în vigoare, a preocupărilor și acțiunilor concrete de protecție a mediului.

O etapă importantă în dezvoltarea științei terminologice a constituit-o, la mijlocul secolului al XX-lea, lansarea tezei privind complexitatea semantică a termenului, înțeles ca unitate specifică, apartenență la două sisteme: la cel al limbii și la sistemul terminologic al unui domeniu specific. Clasicul științei terminologice A. Reformatski scria că terminologia este „slugă la doi stăpâni: a sistemului lexical și a sistemului de noțiuni științifice”.⁷

Pe măsura evoluției științei ecologice, terminologia ei s-a fixat, stabilitatea depinzând de volumul de comunicare. Odată cu popularizarea ei, termenii trec în domeniul public și pot deveni elemente ale vocabularului uzual.

Pentru a denumi termenii ecologici avem la îndemână, pe de o parte, termenii existenți deja, care se încadrează în lexicul comun al limbii (*pădure, copac, apă, vânt, munte, râu, fum, frunzar, populație*), pe de altă parte, termeni noi, formați prin derivare sau compunere, cu ajutorul unor unități lexicale care se îmbină, supunându-se întru totul normei dominante, convențiilor gramaticale, morfologice, sintactice, ortografice ale sistemului general al limbii.

O serie de termeni din domeniul ecologiei umane se referă la interrelațiile pozitive și negative ale impactului om- natură, aspecte demografice, de prognoză ecologică. Alți termeni se

⁶Orr, D.W., *Earth in Mind: On Education, Environment, and the Human Prospect*, Washington D.C., Island Press, 2004.

⁷Reformatski A. A., *O necotorâh voprosah terminologii* // Hrestomatia, Moskva, 1994, p.216.

referă la ecologia diferitelor grupuri mari de organisme din regnul vegetal (alge, bacterii, licheni, ciuperci, etc) și animal (protozoare, insect, pești, reptile, păsări, mamifere) și rolul lor ecologic în natură. Un număr de termeni au fost selectați din domeniile: geologie, geografie, paleontologie, pedologie, climatologie, cibernetică, biochimie, medicină, statistică matematică, care, deși nu sunt de specialitate, au totuși numeroase implicații ecologice.

Așadar, ecologia, ca știință complexă ce a apărut și s-a dezvoltat la interferența cu alte științe biologice și nebiologice (fizică, matematică, cibernetică, chimie, urbanistică, meteorologie, sociologie), cuprinde un impunător număr de termeni științifici care, din punct de vedere semantic, reflectă aceste legături.

Pentru analiză, am selectat un corpus însemnat de termeni ecologici, concretizați în unități simple și sintagme din presa românească on-line.

1. Definiții

Termenii ecologici au o structură diferită: sunt unități simple și sintagme.

Unitățile simple sunt desemnate prin:

a. Substantive comune: *acvifer*, s.m.<fr.aquifere „pânză sau nivel de apă subteran; acviferul poate fi poluat prin infiltrații de substanțe de la suprafața solului sau din depozitele de deșeuri”(MDA:65), *autecologie*, s.f.<fr.autecologie, „ramură a ecologiei care se ocupă de studiul relațiilor individului sau ale organismului cu mediul”(MDA:72), *aclimatizare*, s.f.<E.aclimatiza, „proces fiziologic complex datorită căruia o specie (populație) poate să-și desfășoare normal viața în condiții climatice diferite față de cele la care specia respectivă este adaptată”(MDA:63), *adaptare*, s.f.<E.adapta, „capacitatea organismelor vii de a modifica în raport cu schimbările condițiilor de viață”(MDA:66), *biodegradare*, s.f.<fr.biodegradation, „proces de descompunere a unor elemente, substanțe, obiecte sau corpuri organice din natură sub acțiunea organismelor vii și în special a microorganismelor din grupul bacteriilor și ciupercilor microscopice”(MDA:85), *biosferă*, s.f.<fr.biosphere, „totalitatea ecosistemelor și a viețuitoarelor din geosferele care conțin viață”(MDA:88), *defrișare*, s.f.<fr.defricher, „înlăturarea completă a pădurilor pe o anumită suprafață. Defrișarea irațională conduce la crearea unor mari dezechilibre în natură, prin modificarea regimului de precipitații, al mișcărilor curenților de aer, prin degradarea și eroziunea solurilor, prin apariția de inundații”(MDA:126), *ecosistem*, s.n.<fr.ecosysteme, „fragment mai mare sau mai mic al biosferei, alcătuit dintr-o componentă vie, reprezentată de plante și animale (biocenoză) și una nevie (biotip), formând un ansamblu integrat, în permanentă interacțiune”(MDA:139); Termenul a fost creat de botanistul englez A. Tansle⁸ în 1935; *poluant*, s.m.<fr. pollutant, „produs solid, lichid sau gazos provenit din activitățile umane și dispersat în aer, apă sau sol, cu acțiune dăunătoare asupra organismelor vii, bunurilor materiale, operelor de artă, peisajului poluat”(MDA:825). De exemplu: „Diana Persa, cercetător științific la Institutul Geologic al României a explicat că *acviferul* e un complex format din roca permeabilă și apa găzduită.”(<http://infomediul.eu/eco-news/7883-rau-subteran-sau-acvifer.html/>, 14.02.2014, Râu subteran sau acvifer?); „După H.Straus și M.Mureșan, prin *aclimatizare* se înțelege adaptarea omului, animalelor și plantelor la condiții noi de existență. *Aclimatizarea* omului și a colectivităților umane reprezintă însă un proces social și biologic, complex în care rolul principal, spre deosebire de aclimatizarea animalelor și plantelor, îl are nu numai dezvoltarea în organism a diferitelor mecanisme fiziologice de adaptare, ci și procesul activ de creare a unei

⁸Arthur G. Tansle, ilustru botanist și ecologist britanic, din secolul XX, deschizător de drumuri în domeniul ecologiei moderne.

ambianțe social-organizatorice de muncă și viață adaptată condițiilor climatice locale.”(<https://sanatatea.com/pub/mediu/1620-factorii-de-care-depinde-aclimatizarea.html/>, 24.10.2018, *Factori de care depinde aclimatizarea*); „Parcul Natural Porțile de Fier a obținut aprobarea UNESCO pentru a deveni a doua rezervație a biosferei din România, după Delta Dunării, în acest sens mai fiind nevoie de promovarea unei hotărâri de guvern, (<https://www.descopera.ro/descopera-in-romani/>, 2.10.2015, *Încă un loc de poveste din România vadeveni rezervație a biosferei*); „Defrisarea este, în unele cazuri – dacă este făcută cu cap – utilă, deoarece acea suprafață poate apoi fi folosită în alte scopuri, ca agricultura, pașunat, construcții și de asemenea, materialul lemnos rezultat este foarte util în multe industrii. Problemele apar când despăduririle se fac într-un mod irational și lipsit de sustenabilitate”(<https://www.proalpin.ro/blog/efecte-negative-defrisarea-despadurire/>, 26.05.2015, *Este defrișarea rea? Ce efecte au despăduririle?*).

Sintagmele au o structură diferită:

a.sintagme bimembre:

a.1 substantiv + adjectiv (determinant) : *aer poluat, apă reziduală, arie poluată, catastrofă naturală, etichetă ecologică, eficiență ecologică, factor ecologic, lanț trofic, accident ecologic, echilibru ecologic, nișă ecologică, dezvoltare durabilă, tehnologie verde, industrie verde*. De exemplu: „Conform unui studiu realizat în 2016 de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), 92% din populația lumii respiră *aer poluat*.”(<http://www.greenpeace.org/romania/ro/campanii/schimbari-climatice-energie/poluarea-aerului/>, 20.05.2016, *Poluarea aerului*); „*Dezvoltarea durabilă* a fost gândită ca o soluție la criza ecologică determinată de intensa exploatare a resurselor și degradarea continuă a mediului.”(<http://www.anpm.ro/dezvoltare-durabila/>, 21.07.2014, *Dezvoltarea durabilă*); „Mari dereglări ale *echilibrului ecologic* provoacă tăiatul necontrolat, neplanificat, anti-ecologic al pădurilor.”(<http://www.encyclopedia.biz/2017/01/echilibrul-ecologic.html/>, 01.01.2017, *Echilibrul ecologic-Enciclopedia naturii*); „Având în vedere tulburările economice din ziua de azi, provocările ecologice în curs de desfășurare și presiunea de a contribui la o planetă mai sustenabilă, un nou standard internațional ISO pentru aplicarea evaluării *eficienței ecologice* la sistemele de produse are un enorm potențial pe scara mondială.”(<http://www.consultanta-certificare.ro/stiri/iso-14045-evaluarea-eficienței-ecologice-sistemelor-produse.html/>, 17.09.2012, *Mai puține deșeuri, mai multe rezultate*); „Comitetul Județean pentru Situații de Urgență a anunțat primele măsuri pentru atenuarea efectelor *accidentului ecologic* produs luni la barajul Valea Șesei din Munții Apuseni. Principala măsură vizează interdicția consumului de apă din râul Arieș. Deversarea a antrenat 6.000 de metri cubi de steril toxic (<https://adevarul.ro/>, 04.04.201, *Accidentul ecologic din Apuseni: 6.000 de metri cubi de steril au ajuns în râul Arieș*); „Eticheta ecologică a Uniunii Europene (Floarea Europeana), creată de către Comisia Europeană în anul 1992, este o schemă unică de certificare pentru a ajuta consumatorii să distingă produsele și serviciile verzi, care nu afectează mediul”(<https://www.infocons.ro/ro/i-eticheta-ecologica-MTc3NDQtMQ.html/>, 20.08.2018, *Eticheta ecologică*); „Programul „Inovare în *industria verde*” este un program de dezvoltare a afacerilor având drept scop creșterea competitivității întreprinderilor verzi, inclusiv ecologizarea industriilor existente, inovarea și dezvoltarea spiritului antreprenorial verde.”(<http://www.finantare.ro/programul-inovare-in-industria-verde.html/>, 23.07.2014, *Inovare în industria verde*).

a.2. substantiv + substantiv în genitiv: *radiația mediului, calitatea vieții, detectarea poluanților, ocrotirea naturii*. De exemplu: „Pe zi ce trece, zonele verzi se împuținează. Practic, se atentează la sănătatea noastră. *Calitatea vieții* cetățenilor este afectată în mare măsură de problemele de

mediu. Iar *spațiile verzi*, pe lângă rolul estetic pe care îl au, contribuie în mod esențial la atenuarea poluării atmosferice.”(<http://jurnalul.ro/vechiul-site/old-site/suplimente/editie-de-colectie/spatiul-verde-7740.html/>, 20.11.2006, *Spațiul verde*); „*Ocrotirea naturii*, păstrarea și protejarea mediului în care trăim trebuie să fie o preocupare majoră a tuturor, părinți și dascăli deopotrivă, care au datoria și posibilitatea de a forma viitorii adulți în spiritul respectului pentru mediul ambient”(<https://www.crainou.ro/>, 09.04.2009, *Cunoașterea și ocrotirea mediului înconjurător începe din curtea părintească*).

a.3.substantiv + prepoziție + substantiv în acuzativ: acumularea de poluanți.

b.Sintagme polimembre:

b.1.subst + determinant substantival + subst în acuzativ: circuitul substanțelor în natură

b.2.subst +determinant substantival + determinant(adjective): surse de energie regenerabilă.

De exemplu: „În prezent există multe surse de energie considerate *surse de energie regenerabilă* și prietenoase cu mediul. Acestea sunt mai curate și cu siguranță mai ieftine.”(<http://www.ziare.com/mediu/energie-regenerabila/10-surse-de-energie-regenerabila-1131743/>, 05.11.2011, *Surse de energie regenerabile care ne vor salva viitorul*).

Cele mai multe structuri sintagmatice sunt înregistrate în dicționarele de specialitate. De exemplu, în DEM se regăsesc: *apă reziduală*(p.103), *arie poluată*(p.88), *factor ecologic*(p.267), *lanț trofic*(p.589), *nișă ecologică*(p.574).

2. Sensuri

În ultimii ani, ca urmare a utilizării masive a terminologiei ecologice de către multe grupuri sociale, are loc un proces amplu de determinologizare a termenilor ecologici, mulți dintre aceștia trecând dincolo de limbajul ecologic.Trăind într-o perioadă când orice informație este mediatizată, elementele terminologiilor sunt amplu răspândite,iar noi, cititorii, avem acces involuntar la ele. Astăzi, un număr considerabil de termeni din limbajele specializate au pătruns în limba comună și s-au adaptat atât de profund în lexicul comun, încât nu mai apar drept termenii specializați din dicționare.

Această determinologizare sau întrebuițare a termenilor specializați în limbajul usual, cotidian este numită de Robert Galisson *banalizare lexicală*⁹.În concepția terminologului român, A. Bidu Vranceanu, determinologizarea este un proces gradabil: „transferul termenului în texte și contexte de largă circulație antrenează un proces de determinologizare a sensului specializat în grade diferite”¹⁰ și include atât 1. Etapa când termenii își păstrează nodul dur și dimensiunea denotative, cât și 2. Etapa când, pe lângă dimensiunea denotativă, termenul își atribuie o dimensiune conotativă.

Luând în considerare informațiile expuse mai sus, vom încerca să analizăm un număr de termeni ecologici în context diferite și vom urmări procesul de „migrare” semantică și adăugare de conotații noi. Pentru aceasta, am recurs la exemple din diferite domenii, preluate din presă și sursele on-line.

⁹ Galisson, R. Recherche de lexicologie descriptive. Banalisation lexicale. Paris, Nathan, 1978, 432p.

¹⁰ Bidu-Vranceanu, A. Lexicul specializat în miscare. De la dicționare la texte.s.l.: Editura Universitatii din Bucuresti, 2007, 266 p.

De exemplu: Termenul *a defrișa* din enunțul „UNIMEDIA amintește că, anterior, pe teritoriul Centrului ARTICO s-au defrisat copaci”.(context ecologic), (<https://unimedia.info/stiri/video--foto-In-spatele-artico-rasar-doua-blocuri-de-locuit-79102.html/>, 08.07.2014, *În spatele ARTICO răsar doua blocuri de locuit*), migrează din domeniul ecologic în limba comună cu sensul figurat, *mai puțin afectat*, după cum putem observa în enunțul „Domeniul argroalimentar este un domeniu mai puțin defrișat, mai puțin supus privirii critice a publicului”(context socioeconomic), ([http://m.hotnews.ro/stire/14763107/08.05.2013, Căutăm <Proodus în Romania>, gășitorului i se oferă recompensă](http://m.hotnews.ro/stire/14763107/08.05.2013_Cautam-Proodus-in-Romania-gasitorului-i-se-ofera-recompensa)); Termenul *a vegeta*, (despre plante) „a trăi, a crește a dezvolta”(DEX:1154) migrează din domeniul ecologic în limba comună cu sensul figurat (despre oameni), „a trăi fără a realiza nimic, a duce o viață obscură, lipsită de activitate”(DEX:1154); Termenul ecologic *arid*, din enunțul „ Deșertul Atacama din Chile, cel mai arid din lume, a fost acoperit de flori în ultimele zile”(https://stirileprotv.ro/divers/cel-mai-arid-desert-din-lume-a-inflorit-din-cauza-schimbării-climei.html/, 30.08.2017, *Efect neașteptat al schimbării climei, în Chile*), ajunge în uzul comun cu sensul figurat de sec, greoi, lipsit de interes, fiind cunoscute sintagmele *discurs arid*, *discuție aridă*, *formulare aridă*, sensuri înregistrate în DEX.

3.Împrumuturi

În ceea ce privește proveniența termenilor supuși analizei, putem afirma faptul că majoritatea termenilor sunt fie împrumuturi din limba franceză sau engleză, fie calcuri din limba franceză sau engleză.

a.Împrumuturi din limba franceză: *acvifer, defrișare, biosferă, poluant, ecosistem, biodegradare*.

b.Împrumuturi din limba engleză: *accident, arie (arie poluată), tehnologie, dezvoltare*.

b.Calcuri din engleză¹¹: *engl. ecolabel- etichetă ecologică, engl. Green technology-tehnologiaverde; engl sustainable development – dezvoltare durabilă*.

d.Calcuri din franceză¹²: *fr. Industrie- vert- industrie verde, fr. ecologique- ecologic*.

Este de menționat faptul ca termenii împrumutați sunt monosemantici, strict specializați. Există și termeni utilizați în sfera lingvistică a mass- mediei, care nu și-au găsit echivalente în limba română și își mențin varianta din limba sursă: *engl. Green Peace*.

4.Formarea cuvintelor

În ceea ce privește formarea cuvintelor, mare parte a termenilor sunt formați prin compunere și elemente de compunere savantă.De asemenea, derivarea este și ea prezentă în limbajul ecologic.

În funcție de tipul compunerii, identificăm termeni formați prin:

a.subordonare atributivă: *lanț trofic, arie poluată, accident ecologic, apă reziduală, factor ecologic, industrie verde*.

b.subordonare joncțională: *acumulare de poluanți, sursă de energie regenerabilă*.

Derivarea este reprezentată atât prin sufixe, cât și prin prefixe, majoritatea termenilor fiind de fapt substantive verbale sau adjective obținute prin procedeul derivării progresive:

a.prefixe: a- : *aclimatizare, de-* : *defrișare*.

¹¹ Pentru prezentarea acestor termeni am consultat Collin, Ph., *Dicționar de ecologie și mediu înconjurător: englez-român*.

¹² Pentru prezentarea acestor termeni am consultat Le Petit Robert - Dictionnaire alphabetique et analogique de la langue française (edition 2011).

b.sufixe: -re: alimantizare, defrișare, dezvoltare, -at: poluat, -bil/ă: regenerabilă, durabilă, -ic: ecologic.

La granița dintre derivare și compunere se află termenii formați cu ajutorul prefixoidelor, considerate elemente de compunere savantă. În terminologia ecologică se regăsesc numeroși astfel de termeni. În prezent, în domeniul ecologiei au o utilizare largă lexemele create cu formantul *bio-* „viață”¹³ (*biodegradare, biosferă*) și *eco-* „mediu înconjurător”, „ambianță”¹⁴ (*ecosistem*). De remarcat observațiile cercetătorilor Adrien Hermans și Andree Vansteelandt privind formantul *eco-*: „Un mare număr de termeni sunt creați pe baza adjectivului *ecologic*, care devine prin trunchiere *eco(-)*. Această formă trunchiată a devenit un element de compunere cu drepturi depline în domeniul mediului. Formantul joacă un rol comparabil cu un element de compunere de proveniență greacă sau latină. De fapt, *eco-* are origine greacă (*oikos*, „casă”), însă a cunoscut o evoluție semantică.

5. Concluzii

Studiul de față a avut drept scop evidențierea trăsăturilor lexico-semantice ale termenilor ecologici pe care îi regăsim în peisajul mass-mediei actuale. După cum se poate observa, pe baza exemplelor oferite, termenii au multiple întrebuințări, primind multiple conotații, odată ce părăsesc domeniul ecologic și pătrund în limbajul comun. Numărul însemnat de sintagme creat în cadrul terminologiei ecologice denotă că aceasta este în plin proces de dezvoltare și de utilizare, constituirea acestui sistem terminologic apelând la toate procedeele de îmbogățire a vocabularului. Mulți dintre termeni, indiferent de structură (unități simple, sintagme), sunt împrumuturi și calcuri din franceză și din engleză. Limbile de circulație și mass-media au un rol important în promovarea și dezvoltarea termenilor științifici.

BIBLIOGRAPHY

Bidu-Vrănceanu, Angela, *Lexicul specializat în mișcare. De la dicționare la texte*, București, Editura Universității din București, 2007.

Collin, Ph., *Dicționar de ecologie și mediu înconjurător: englez-român*, București, Editura Universal Daisi, 2001.

Dediu, Ion, *Introducere în ecologie*, Chișinău, Editura Phoenix, 2007.

DEM=Pârveu, Constantin, *Dicționarul enciclopedic de mediu, Vol.I-II*, București, Editura Regia Autonomă Monitorul Oficial, 2005.

DEX= Academia Română, *Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a II a, București, Editura Univers Enciclopedic, 1996.

Galisson, R. *Recherche de lexicologie descriptive. Banalisation lexicale*. Paris, Nathan, 1978.

Le Petit Robert, *Dictionnaire alphabetique et analogique de la langue française*.

¹³bio-, -biotic, -bioză „viață”(<fr.bio-, biotique, -biose, cf.gr.bios), MDN, p.168

¹⁴ element prim de compunere savantă cu semnificația „casă”, „mediu înconjurător”, „ambianță”, < fr. *éco-*, it. *eco-*, cf. gr. *oikos* – casă, DN: 1986.

MDA, Mic Dicționar Academic, Vol. I-II, București, Editura Univers Enciclopedic, 2010.

Orr, D.W., *Earth in Mind: On Education, Environment, and the Human Prospect*, Washington D.C., Island Press, 2004.

Reformatski A. A., *O necotorâh voprosah terminologhii* // Hrestomatia, Moskva, 1994.

Surse

<http://infomediu.eu/eco-news/7883-rau-subteran-sau-acvifer.html>

<https://sanatatea.com/pub/mediu/1620-factorii-de-care-depinde-aclimatizarea.html>

<https://www.descopera.ro/descopera-in-romani>

<https://www.proalpin.ro/blog/efecte-negative-defrisarea-despadurire>

<http://www.greenpeace.org/romania/ro/campanii/schimbari-climatice-energie/poluarea-aerului/>

<http://www.anpm.ro/dezvoltare-durabila/>

<http://www.encyclopedia.biz/2017/01/echilibrul-ecologic.html>

<http://www.consultanta-certificare.ro/stiri/iso-14045-evaluarea-eficientei-ecologice-sistemelor-produse.html/>

<https://adevarul.ro/>

<https://www.infocons.ro/ro/i-eticheta-ecologica-MTc3NDQtMQ.html/>

<http://www.finantare.ro/programul-inovare-in-industria-verde.html/>

<http://jurnalul.ro/vechiul-site/old-site/suplimente/editie-de-colectie/spatiul-verde-7740.html/>

<https://www.crainou.ro/>

<http://www.ziare.com/mediu/energie-regenerabila/10-surse-de-energie-regenerabila-1131743/>

<https://unimedia.info/stiri/video--foto-In-spatele-artico-rasar-doua-blocuri-de-locuit-79102.html/>

<http://m.hotnews.ro/stire/14763107/>

<https://stirileprotv.ro/divers/cel-mai-arid-desert-din-lume-a-inflorit-din-cauza-schimbarii-climei.html>